

PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 112, LT-00153 Palanga, tel. (8~460) 48 706, el. p. kontrolė@palanga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188637147

Palangos miesto savivaldybės tarybai
Palangos miesto savivaldybės administracijai

IŠVADA **DĖL PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ**

2023 m. kovo 3 d. Nr. K10-2
Palanga

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūradama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai: rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis¹.

Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija² – sprendimų dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Išvada teikiama, atsižvelgiant į Palangos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos prašymą³ pateikti išvadą dėl galimybės Savivaldybei imti 1 185,2 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti.

Numatomi finansuoti investicijų projektai:

- Sporto, pramogų objektų ir poilsio erdvių vystymas;
- Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) atliko vertinimą, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei prisiėmus skolinius įsipareigojimus, nebus viršyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatyti ir Lietuvos Respublikos 2023

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 27 str. 1 d. 3 p.

² Ten pat, 16 str., 2 d., 28 p.

³ Palangos miesto savivaldybės administracijos biudžeto skyriaus 2023-01-26 raštas Nr. (9.29 E) BŽ2-37 „Dėl galimybės imti ilgalaikę paskolą“ ir 2023-02-28 raštas Nr. (9.29E) BŽ2-96 „Dėl galimybės imti ilgalaikę paskolą“.

metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti limitai.

Skolinimosi reglamentavimas

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁴ nuostatas, savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁵ (toliau – Konstitucinis įstatymas) numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes⁶ paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti.

Savivaldybių skolinimosi taisyklės⁷ nustato, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas) nustatytų limitų.

Savivaldybės skolos ir garantijų limitai

Vadovaujantis 2023 metų Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁸ 13 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, savivaldybių skolos limitas yra 60 proc. nuo šio įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2022 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos. Minėtame 5 priede nurodytos prognozuojamos Palangos miesto savivaldybės biudžeto pajamos – 21 483,0 tūkst. Eur. Savivaldybės 2022 m. gautos pajamos (be gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijų) – 13 353,5 tūkst. Eur. Todėl bazinė suma, nuo kurios skaičiuojamas Savivaldybės skolos limitas, yra 34 836,5 tūkst. Eur. Tokiu būdu Savivaldybės 2023 metų skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, yra 20 901,9 tūkst. Eur.

Pagal buhalterinės apskaitos duomenis, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2023 m. sausio 1 d. buvo 5 545,1 tūkst. Eur arba 15,9 proc., iš jų:

- paimtų ir negrąžintų paskolų liktis – 3 921,1 tūkst. Eur;
- finansinės išperkamosios nuomos (lizingo) sutartys – 6,1 tūkst. Eur;
- prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas – 1 617,9 tūkst. Eur.

Savivaldybės skolos limito likutis 2023 m. sausio 1 d. yra 15 356,8 tūkst. Eur.

Planuojama imti 1 185,2 tūkst. Eur ilgalaikė paskola investicijų projektams finansuoti Savivaldybės skolą padidintų iki 6 730,3 tūkst. Eur arba 19,3 proc.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 3 483,65 tūkst. Eur (10 procentų nuo bazinės sumos). Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2023 m. sausio 1 d. yra 1 617,9 tūkst. Eur arba 4,65 proc.

Savivaldybės skolos limitai nėra viršijami.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430, 10 str. 1 d. 1 p.

⁵ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289.

⁶ kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais.

⁷ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4 p.

⁸ Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2022-11-22 Nr. XIV-1556.

Fiskalinės drausmės taisyklės

Pagal Konstitucinio įstatymo nuostatas⁹, Savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2022 metų pabaigoje paskelbė 2022–2025 metų ekonominės raidos scenarijų¹⁰, kur šiuo laikotarpiu numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės 2023 metų biudžeto asignavimai gali viršyti pajamas, tačiau ne daugiau kaip 1,5 procento.

Savivaldybė turi užtikrinti metinio grynojo skolinimosi limitą¹¹, į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetinėmis metais Savivaldybės skolinantis priimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje, laikymąsi. Savivaldybės tarybos sprendimu¹² patvirtintos 2023 metų biudžeto pajamos – 47 169,2 tūkst. Eur, planuojamų įvykdyti skolinių įsipareigojimų suma – 985,0 tūkst. Eur. Atsižvelgiant į viešai paskelbto ekonominės raidos scenarijaus rezultatus, Savivaldybė gali planuoti 1,5 proc., t. y. 707,5 tūkst. Eur, pajamas viršijančius asignavimus. Planuojama imti ilgalaikę paskola, įvertinus 2023 metais numatomų įvykdyti skolinių įsipareigojimų sumą, nepadidins Savivaldybės asignavimų daugiau nei 1,5 proc., lyginant su planuojamomis pajamomis. Juolab kad vadovaujantis Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, Savivaldybei taikoma biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė, leidžianti nustatytais atvejais koreguoti pajamas ir asignavimus.

Nauja yra tai, kad asignavimai ir pajamos, t. y. balansas, vertinami kaupiamuoju būdu. Jeigu paskutiniiais pasibaigusiais metais Savivaldybės biudžeto balanso rodiklis faktiškai nukrypsta nuo Savivaldybės biudžeto balanso rodiklio, atitinkančio nustatytą biudžeto sudarymo taisyklę, Savivaldybė ne daugiau kaip per dvejus metus turi visiškai kompensuoti šį nukrypimą.

Taip pat Savivaldybė turi siekti, kad nedidėtų įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) metų gale, palyginus su praėjusių metų įsiskolinimu metų gale. Pagal buhalterinės apskaitos duomenis, Savivaldybės įsiskolinimas 2022 m. sausio 1 d. buvo 245,9 tūkst. Eur, 2023 m. sausio 1 d. padidėjo 38 proc. ir siekė 339,3 tūkst. Eur. Nebuvo užtikrintas Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatų, dėl įsiskolinimų mažinimo, įgyvendinimas.

Skolinimosi pagrįstumas

Savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane¹³ yra suplanuotas investicijų projektų vykdymas 2023 metais. Skolintomis lėšomis planuojama finansuoti šiuos projektus:

– Sporto, pramogų objektų ir poilsio erdvių vystymas (sporto paskirties pastato, Vytauto g. 110, Palanga, rekonstravimas; sporto ir kitos paskirties inžinerinių statinių kapitalinis remontas ir inžinerinių statinių nauja statyba Gėlių a. 1A, Palanga; riedučių, riedlenčių ir BMX ekstremalaus sporto aikštyno, Sporto g. 3, Palanga, rangos darbai). Numatoma lėšų suma – 950,0 tūkst. Eur.

⁹ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06, Nr. XII-1289, 4 str.

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtas ir viešai 2022-12-21 paskelbtas 2022–2025 m. ekonominės raidos scenarijus, dėl kurio Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2022-12-28 pateikė išvadą Nr. BPE-10.

¹¹ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4.2 p.

¹² Palangos miesto savivaldybės tarybos 2023-02-03 sprendimas Nr. T2-12 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“.

¹³ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2023-02-03 sprendimas T2-11 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

- Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra. Numatoma lėšų suma – 235,2 tūkst. Eur.

Tvirtinant Savivaldybės 2023 metų biudžetą, Savivaldybės tarybos sprendimo¹⁴ 2 punktu patvirtinti Savivaldybės 2023 metų asignavimai investicijų projektams finansuoti iš ilgalaikių paskolų (9 priedas). Į projektų sąrašą yra įtraukti investiciniai projektai, dėl kurių yra planuojama imti ilgalaikę paskolą.

Prisiimti įsipareigojimus pagal paskolų sutartis yra Savivaldybės skolinimasi reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta skolinimosi forma. Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos imti 1 185,2 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktų nuostatas – investicijų projektams finansuoti.

Išvada

Palangos miesto savivaldybė gali imti 1 185,2 tūkst. Eur (vieno milijono šimto aštuoniasdešimt penkių tūkstančių dviejų šimtų) ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti, laikantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybės skolos, skolinimosi ir garantijų limitų.

Savivaldybės kontrolierė

Kristina Vaitilavičė

¹⁴ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2023-02-03 sprendimas T2-12 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“.